

שאף על פי שבמצבו עתה אין בו התר אכילה, שהוא טמא, אסרה תורה להדליקו משום שניתן בעיקרו לאכילה. ומיושבת סוגיא דידן. ולפי זה נראה שהוא הדין שמן מאוס שאי אפשר לסוכו — אסור בהדלקה. ובמקום אחר (או"ח שעו, ה בהגהה) שנה שוב סברה זו ותלאה במחלוקת הראשונים — האם איסור הדלקת שמן של מעשר, ענינו משום ביטול מצוותו או ההדלקה מצד עצמה אסרה. ב. יש להעיר על הסברה האחרונה שכתב באבי עזרי, להחשיב כגון זה לאו שאין בו מעשה, הגם שהמעשה הכרחי, ממשנה בפסחים סג. ובשפת אמת שם; תוס' נוזר יז ובמפרשים; רמב"ם וראב"ד — גזלה א. ואכ"מ.

דף עד

'שרפת אונן ומחוסר כפורים כשרה' — שיטת רש"י (ע' בזבחים יז), משום שפרה קדשי בדק הבית היא ולא נאמרו פסולים הללו אלא בקדשי מזבח. ולכאורה לפי זה, הוא הדין שאר פסולי עבודה, אינם שייכים בפרה, [ורק טמא פסול מן הדין המיוחד האמור בפרשת פרה, שכל מעשיה באיש טהור]. וכן כתב הגרי"ז (הלכות פרה). ואולם המנחת-חינוך (שצו, טו) כתב שנראה שכל שאר הפסולים מלבד אלו המנויים בגמרא [וגם עבודה בשמאל] — פוסלים בפרה. וכן יוצא לכאורה לשיטת התוס' (כאן ובזבחים), שדוקא אלו כשרים משום 'קל וחומר' מטבול יום. [התוס' בזבחים נקטו שבעל-מום פסול בפרה. והמנ"ח (ערה, יא) פקפק בדבר. וכן העיר על כך בחזו"א. וב'אמבוהא דספרי' (חוקת טז) הביא מתוספתא (פרה ג, ב) שבע"מ פסול]. ע"ע בפרי ענין זה: בק"ן אורה; תוס' רעק"א ורש"ש — פרה יב, י; חזון איש — פרה ת, ח; דבר אברהם ח"א ז; בית ישי — קלו. —

*

'העריב שמשו — אוכל בתרומה. הביא כפרה — אוכל בקדשים' — 'בתשובה יש שני ענינים — להבא, ותיקון העבר. וזהו טעמא שצריך שני דברים: טהרה — על להבא [במי הדעת, הוא תורה תבלין ומציל מעבירות להבא, שהמאור מחזיר למוטב (כמו שאמרו במדרש ריש איכה) וכמו שאמרו (בתנא דבי אליהו ומדרש ויק"ר כה) שהתשובה, למד דף אחד — ילמד שני דפים] וכפרה — הוא לתקן העבר ולכפר החטא, והוא על ידי קרבן, ודוגמתו תפילה או תענית וצדקה. וקיימא לן 'כפרה לא מעכבת' (יבמות עד) — דהתשובה, אפילו הרהר בלבו הרי זה צדיק גמור, וזהו רק לתרומה, המורם מן החול הגמור להיות על כל פנים בגדר צדיק, אבל לקדשים, הרוצה להתקדש ולהיות קדוש, צריך גם כן לרפא את הקודם'. (צדקת הצדיק — יב).

דף עה

'והא שהוא גברא דסליק לדיקלא וחרויה סילוא בביצים ונפק מיניה כחוט דמוגלא, ואוליד? — הא שלח שמואל לקמיה דרב ואמר ליה צא וחזר על בניו מאין הם' — יש להוכיח מכאן שפצוע דכא האמור בתורה הוא רק כשאינו יכול להוליד בשום אופן, ואם אך יש אפשרות שיוליד, אפילו אפשרות

נמצא מפסיד תרומה. ע' בשו"ת משיב דבר ח"ב סוס"י פ ובהידושויו כאן; גליונות קה"י. וע' גם באבי עזרי קמא — תרומות ב,יד).

ד. לכאורה יוצא מסוגית הגמרא בפסחים, שלפי רבי אבהו וחזקיה שאין למדים איסור הנאה מיתור הכתוב 'לא יאכל' בקדשים, אם כן ישנם שני 'לאוין' באכילת בשר קדש טמא; והבשר אשר יגע... לא יאכל וגם לא תוכל לאכל... ואולם הרמב"ם פסק שאינו לוקה אלא אחת. ונראה שזהו רק לפי שיטתו שאין לוקין בהכפלת לאוין אלא פעם אחת. (עפ"י מנחת חינוך קמה, ב). ה. מבואר בפסחים (כה) שגם אימורי הקרבן נתרבו לאיסור אכילה כשהם טמאים. והרמב"ם לא הביא חיוב לאוכל אימורים בטומאה אלא בטומאת הגוף. וע' בצל"ח בפסחים שלהלכה אין חיוב משום טומאה לאוכל אימורים טמאים).

ג. הקודש חמור מן התרומה בכמה וכמה דברים: יש בו פיגול ונותר, קרוי 'קרבן', יש בו מעילה, והאוכלו בטומאת הגוף — ענוש כרת, ואסור לאונן — משא"כ בתרומה. ויש בתרומה שאין בקודש — שהאוכלה בטומאת הגוף במיתה בידי שמים, ויש בה חיוב חומש לזר האוכלה בשוגג, [אבל קדש משעה שהותר לכהנים אין בו מעילה ולא חומש], ואין לה פדיון [אבל מצינו פדיון לקודש, עד שלא קידש בכלי], ואסורה לזרים [אבל קדשים קלים מותרים לזרים].

דף עד

קכד. א. ערל — מהו במעשר?

- ב. מיהו האסור במעשר ומותר בתרומה ובפרה, ומי אסור בתרומה ומותר בפרה ובמעשר, ומי אסור בפרה ומותר בתרומה ובמעשר?
- ג. מעשר שני שנטמא — האם מותר לסוכו?
- ד. מה דין טבול יום ומחוסר כפורים לענין אכילת מעשר תרומה וקדשים?

א. רבי יצחק אמר: ערל אסור במעשר שני, (גזרה שוה ממנו ממנו מפסח). משמע בגמרא שלרבי מאיר האוסר מעשר ראשון לזרים, כמו כן ערל אסור במעשר ראשון. ולחכמים — מותר.

ב. אונן אסור באכילת מעשר ומותר בתרומה ובפרה (שהיא קדשי בדק הבית ולא קדשי מזבח, ולא גרע מטבול יום שכשר). טבול יום אסור בתרומה ומותר בפרה ובמעשר. מחוסר כפורים אסור בפרה ומותר בתרומה ובמעשר. וכדעת רבי יוסף הבבלי, אבל לתנא קמא מחוסר כפורים כשר בפרה.

ג. אמר ריש לקיש אמר רבי סמיא: מנין למעשר שני שנטמא שמותר לסוכו שנאמר ולא נתתי ממנו למת — למת הוא דלא נתתי, הא לחי דומיא דמת נתתי, וזו סיכה ששוה בחיים ובמתים).

א. יש מדייקים מדברי הגמרא והרמב"ם שבסיכת מעשר אין קיום מצוה אלא התר בלבד הוא (ע' ברכת אברהם). ויש אומרים שמעשר טמא חייב לסוך בו (עפ"י אבי עזרי מעש"ש ג, א). והמאירי כתב שלא התירו לסוך אלא כשהגיע המעשר לירושלים וכמאן דאמר מעש"ש בירושלים לא נפדה אפילו בטומאה. אבל להלכה יש לפדותו הלכך אין לסוך בו. ב. לקיחת ארון ומלבושים לחי במעשר-שני שנטמא — יש אוסרים [ואפשר מדרבנן] ויש אומרים

שמחלוקת התנאים היא. (עתוס' עג. ד"ה נכסי; רמב"ן).
יש מי שכתב שלפי דעת רבי אליעזר בספרי (תבא, שג) מותר לסוך למת בשמן מעשר טמא
(ערמב"ן). ויש חולקים (ערשב"א).

ד. דרשו חכמים מן המקראות שבפרשת טמאים ובפרשת יולדת, שהמעשר נאכל על ידי טבול יום ומחוסר
כפורים, התרומה מותרת למחוסר כפורים ואסורה לטבול יום, והקדשים אסורים בין לטבול-יום בין
למחוסר כפורים.

מכאן ועד דף פ"ח חסרים הסיכומים.